



Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg
Christiansborg

14. oktober 2020

Svar på Børne- og Undervisningsudvalgets spørgsmål nr. 488 (Alm. del) af 16. september stillet efter ønske fra Ellen Trane Nørby (V)

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvor mange penge det vil koste, såfremt alle de unge, der i dag tager en erhvervsuddannelse direkte efter folkeskolen, i stedet tager en studentereksamen inden opstart på deres erhvervsuddannelsesforløb? Svaret bedes opgjort for hhv. hele elevgruppen, dvs. 100 pct., for 75 pct., 50 pct., og 25 pct. af elevgruppen, som i år starter på en erhvervsuddannelse direkte efter folkeskolen, og som i scenariet i stedet tager en gymnasieuddannelse - stx - inden.

Svar

Såfremt alle de unge, der i dag starter på en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen i stedet gennemfører en stx inden opstart på erhvervsuddannelsen, vil det være forbundet med 1) udgifter til taxametre og SU på stx og 2) udgifter i form af tabt arbejdsudbud (reduktion i skatteindtægter) svarende til de ekstra år, der bruges i uddannelsessystemet på at gennemføre en stx.

Dertil vil der være mindreudgifter til første del af grundforløbet (GF1) på erhvervsuddannelserne, idet eleverne efter endt stx vil overgå direkte til grundforløbets anden del (GF2), men øgede SU-udgifter til eleverne på GF2, da eleverne vil være over 18 år efter gennemført stx.

I 2020 søgte 13.429 elever en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen. Såfremt hhv. 25, 50, 75 og 100 pct. af disse elever skulle have gennemført en stx forinden, ville det indebære merudgifter fuldt indfaset på i størrelsesordenen 1,8 mia. kr., 3,5 mia. kr., 5,3 mia. kr. og 7,0 mia. kr., *jf. tabel 1*.

Tabel 1
Regneeksempel – Samlede nettoudgifter

<i>mia. kr. (2020-pl)</i>	25 pct.	50 pct.	75 pct.	100 pct.
Udgifter til taxametre	0,6	1,1	1,7	2,3
Udgifter til SU (efter skat og tilbageløb)	0,1	0,1	0,2	0,2
Lavere arbejdsudbud – reduktion i skatteindtægter ¹⁾	1,1	2,3	3,4	4,5
I alt	1,8	3,5	5,3	7,0

Anm.: Afrundinger kan betyde, at tallene ikke summer. Der er regnet med en fuld indfasning af forslaget. Der er således ikke regnet med en indfasning ift. situationen i dag, men derimod opstillet et beregningsteknisk scenarium, hvor de angivne procenter allerede er fuldt indfasede. I beregningerne af udgifter til SU er der taget højde for elevernes alder, herunder at elever under 18 år ikke modtager SU. ¹⁾I beregningerne af arbejdsudbuddet er det lagt til grund, at eleverne samlet set indtræder på arbejdsmarkedet med 2,5 års forsinkelse svarende til den ekstra tid brugt på stx fraregnet den mindre tid brugt på at gennemføre GF1. Hertil er det lagt til grund, at tilbagetrækningstidspunktet fastholdes. I beregningerne af arbejdsudbuddet er det desuden lagt til grund, at eleverne, når de er på stx, har studiejob i gennemsnitligt omfang, samt at erhvervsfrekvensen ved indtræden på arbejdsmarkedet efter den færdiggjorte erhvervsuddannelse svarer til erhvervsfrekvensen for en faglært.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af tal indhentet fra Børne- Undervisningsministeriet.

Merudgifterne kan især henføres til øgede taxameterudgifter på stx som følge af den øgede aktivitet samt lavere skatteindtægter som følge af lavere arbejdsudbud, da eleverne indtræder senere på arbejdsmarkedet. I scenariet hvor 100 pct. forudsættes at gennemføre en stx er det lagt til grund, at arbejdsudbuddet reduceres med omkring 22.500 personer.

Det skal understreges, at beregningerne har karakter af et beregningsteknisk eksempel snarere end egentlige konsekvensberegninger.

Dette skal bl.a. ses i lyset af, at alle der påbegynder en erhvervsuddannelse ikke nødvendigvis har forudsætningerne for at gennemføre en stx forinden, herunder fx har høje nok karakterer til at komme ind på en stx. Dertil kommer, at der givetvis vil være en række øvrige afledte konsekvenser ift. uddannelsesadfærd mv., såfremt alle elever skal påbegynde en stx efter grundskolen, som det ikke er muligt at forudsige.

Der er i forlængelse heraf heller ikke taget højde for frafald på hverken erhvervsuddannelserne eller de gymnasiale uddannelser for eleverne i beregningerne. Således er frafaldet relativt stort på erhvervsuddannelserne, mens det er mindre på stx.

I regneeksemplet antages det, at alle eud-elever, der normalt starter på en erhvervsuddannelse direkte efter 9./10. klasse i stedet beregningsteknisk først gennemfører en stx og efterfølgende gennemfører en erhvervsuddannelse.

Således flyttes en elevgruppe (eud-elever) beregningsteknisk over på en anden uddannelse (stx). Der er imidlertid ikke grundlag for at antage, at eud-eleverne falder fra stx'en med samme frafaldsprocent, som der eksisterer på eud. Omvendt kan det heller ikke antages, at eud-eleverne falder fra stx med den gennemsnitlige frafaldsprocent på stx.

Endelig er der ikke taget højde for eventuelle produktivitetseffekter ved at målgruppen gennemfører både en stx og en erhvervsuddannelse.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister